

Sigortalılığın sona ermesi ve bildirim yükümlülüğü

MADDE 14 – (1) Kanununun 4 üncü maddesi birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olanların sigortalılıkları hizmet akdinin sona erdiği tarihte sona erer ve bu tarih işverenleri tarafından,

(2) Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan,

a) **(Değişik:RG-25/8/2016-29812)**⁽¹⁷⁾ Ticari kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usulde gelir vergisi mükellefi olanların sigortalılıkları, bu mükellefiyetlerinin sona erdiği tarih itibarıyla sona erer ve vergi mükellefinin işi terke ilişkin yoklama veya 213 sayılı Vergi Usul Kanununca vergi incelemeye yetkili olanlarca düzenlenen raporların ya da vergi mükellefiyetinin sonlandırılmasıyla ilgili mahkeme kararının uygulanması da dahil tüm işlemlerinin vergi dairesince iki ayı geçmemek üzere tekemmül ettirildiği tarihten (vergi mükellefinin işi terk işlemlerinin, tamamlanması akabinde, bilgisayar sistemine girildiği tarih) itibaren vergi dairelerince ve sigortalılarca,

b) Gelir vergisinden muaf olanların sigortalılıkları esnaf ve sanatkâr sicil müdürlüklerindeki kayıtlarının silindiği tarihte sona erer ve bu tarih esnaf ve sanatkâr sicil müdürlüklerince ve sigortalılarca,

c) Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendine tabi olanlardan esnaf ve sanatkârlar odaları birliklerinden alacakları (Ek-2) muafiyet belgesi ile belgeleyerek on gün içinde Kuruma intikal ettirenlerin sigortalılıkları belgenin düzenlendiği tarihten, bu süreyi geçirenlerin sigortalılıkları ise belgenin Kurum kayıtlarına intikal ettiği tarihten itibaren, Kurumca ticaret sicil müdürlüklerinden alınan kayıtlardan resen tescili yapılanların Kurumca sigortalılık tescillerinin tebliğ edildiği tarihten itibaren 10 gün içerisinde esnaf ve sanatkârlar odaları birliklerinden alacakları ve resen tescil tarihinden geriye doğru en fazla 1 yıla ilişkin olmak üzere (Ek-2/A) muafiyet belgesi ile belgelemeleri ve belgenin düzenlenme tarihinden itibaren 1 ay içerisinde Kuruma ibraz etmeleri halinde muafiyetin başlangıç tarihi itibarıyla sona erer, bu tarih sigortalılarca,

ç) Şirket ortaklarından;

1) Kollektif şirket, adi komandit şirketlerin komandite ve komanditer ortakları ile donatma iştiraki ortaklarının sigortalılıkları vergi mükellefiyetlerinin bittiği tarihte sona erer ve bu tarih vergi dairelerince ve sigortalılarca,

2) Anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortaklarının sigortalılıkları bu görevlerinin bittiği tarihte sona erer ve bu tarih şirket yetkililerince ve sigortalılarca,

3) Limited şirket, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortaklarının sigortalılıkları hisse devrine ilişkin alınan ortaklar kurulu kararı ile hissenin devrine ilişkin tanzim edilen noter devir sözleşmesinin ve devrin pay defterine işlendiği sayfanın birer suretlerinin birlikte ibraz edilmesi veya hisse devri ticaret sicil memurluğuna tescil edilmiş ise ticaret sicil gazetesinde ilan edildiği nüshasının ibraz edilmesi kaydıyla ortaklar kurulu karar tarihi itibarıyla sona erer ve bu tarih, sigortalılar ve şirket yetkililerince,

d) iflasın açılmasına mahkemece karar verilen şirketlerin ortaklarının sigortalılıkları sigortalının talebi hâlinde mahkemenin karar tarihinde, sigortalının talebinin olmaması hâlinde ise mahkemece iflasın kapatılmasına karar verildiği tarihte sona erer ve bu tarih sigortalılar ve şirket yetkililerince,

e) Tasfiyenin açılmasına mahkemece karar verilen şirketlerin ortaklarının sigortalılıkları sigortalının talebi hâlinde mahkemenin karar tarihinde sona erer, bu tarih sigortalılarca, sigortalının talebinin olmaması hâlinde tasfiye kurulu kararının ticaret sicil memurluğunca tescil edildiği tarihte sona erer ve bu tarih ticaret sicil memurluğunca ve sigortalılarca,

f) Tasfiyesine şirketin ortaklar kurulu tarafından karar verilen şirketlerin ortaklarının sigortalılıkları sigortalının talebi hâlinde tasfiyenin başlanmasına karar verildiği tarihte sona erer, bu tarih sigortalılarca, sigortalının talebinin olmaması hâlinde ise tasfiyenin sonuçlandığına ilişkin tasfiye kurulu kararının ticaret sicil memurluğunca tescil edildiği tarihte sona erer ve bu tarihler sigortalılarca ve ticaret sicil memurluklarınca,

g) Münfesih duruma düşen şirketlerin ortaklarının sigortalılıkları sigortalının talebi hâlinde şirketin münfesih duruma düştüğü tarih itibarıyla sona erer, bu tarih sigortalılarca, sigortalının talebinin olmaması hâlinde münfesih duruma düşen şirketin tasfiyesinin sonuçlandığına dair tasfiye kurulu kararının ticaret sicil memurluğunca tescil edildiği tarihte sona erer ve bu tarihler sigortalılarca ve ticaret sicil memurluklarınca,

ğ) Mahkeme kararı ile iflasın, tasfiyenin açılmasına, ortaklar kurulu kararı ile tasfiyenin başlamasına veya münfesh duruma düşmesine karar verilen şirketlerin ortaklarından hizmet akdi ile çalışmaya başlayanların sigortalılıkları, çalışmaya başladıkları **(Değişik ibare:RG-16/6/2011-27966)**⁽⁴⁾ tarihten bir gün öncesinden itibaren sona erer ve bu tarih sigortalılarca,

h) Gelir vergisinden muaf olarak sigortalılıkları devam ederken hizmet akdi ile çalışmaya başlayanların sigortalılıkları, çalışmaya başladıkları **(Değişik ibare:RG-16/6/2011-27966)**⁽⁴⁾ tarihten bir gün öncesinden itibaren sona erer ve bu tarih sigortalılarca,

ı) Köy ve mahalle muhtarlarının sigortalılıkları muhtarlık görevinin bittiği tarihte sona erer ve bu tarih il ve ilçe mülki amirliklerince ve sigortalılarca,

i) Köy ve mahalle muhtarlarından Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası (b) bendi kapsamında gelir vergisi mükellefi olanlar hariç, aynı zamanda hizmet akdi ile çalışmaya başlayanların sigortalılıkları, çalışmaya başladıkları **(Değişik ibare:RG-16/6/2011-27966)**⁽⁴⁾ tarihten bir gün öncesinden itibaren sona erer ve bu tarih sigortalılarca,

j) Tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanların sigortalılıkları tarımsal faaliyetin bittiği tarihte sona erer ve bu tarih ziraat odalarınca, ziraat odası bulunmayan yerlerde ise tarım il/ilçe müdürlüklerince ve sigortalılarca,

k) Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendine tabi olanlardan ziraat odalarından, ziraat odalarının bulunmadığı yerlerde ise tarım il/ilçe müdürlüklerinden alacakları (Ek-2) muafiyet belgesi ile belgeleyerek on gün içinde Kuruma intikal ettirilenlerin sigortalılıkları belgenin düzenlendiği tarihten, bu süreyi geçirenlerin sigortalılıkları ise belgenin Kurum kayıtlarına intikal ettiği tarihten itibaren, Kurumca ziraat odalarından veya ziraat odalarının bulunmadığı yerlerde tarım il/ilçe müdürlüklerinden alınan kayıtlardan resen tescili yapılanların Kurumca sigortalılık tescillerinin tebliğ edildiği tarihten itibaren 10 gün içerisinde ziraat odalarından veya ziraat odalarının bulunmadığı yerlerde tarım il/ilçe müdürlüklerinden alacakları ve resen tescil tarihinden geriye doğru en fazla 1 yıla ilişkin olmak üzere (Ek-2/A) muafiyet belgesi ile belgelemeleri ve belgenin düzenlenme tarihinden itibaren 1 ay içerisinde Kuruma ibraz etmeleri halinde muafiyetin başlangıç tarihi itibarıyla **(Ek ibare:RG-16/6/2011-27966)**⁽⁴⁾ yahut 65 yaşını doldurması nedeniyle talepte bulunduğu tarihten itibaren sona erer, bu tarih sigortalılarca,

l) Herhangi bir yabancı ülkede ikamet eden ve o ülke mevzuatı kapsamında çalışmaya başlayan veya ikamet esasına bağlı olarak o ülke sosyal güvenlik sistemine dâhil olanların sigortalılıkları, çalışmaya veya ilgili ülke sosyal güvenlik sistemine dâhil oldukları **(Değişik ibare:RG-16/6/2011-27966)**⁽⁴⁾ tarihten bir gün öncesinden itibaren sona erer ve bu tarih sigortalılarca,

m) **(Değişik:RG-16/6/2011-27966)**⁽⁴⁾ 6132 sayılı Kanuna tabi jokey ve antrenörlerin sigortalılıkları, lisansları yenilenmeyenler için lisanslı oldukları yılın sonunda sona erer ve bu tarih Türkiye Jokey Kulübü ve sigortalılarca,

(3) Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanların sigortalılıkları; ölüm hâlinde veya aylık bağlanmasını gerektiren hâllerde, görev aylıklarının kesildiği tarihi, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinde belirtilen yaş hadleri ile sıhhi izin sürelerinin doldurulması hâlinde ise bu süre ve hadlerin doldurulduğu tarihleri takip eden aybaşından, diğer hâllerde ise görevden ayrıldıkları tarihten itibaren sona erer ve bu tarih, sigortalı işe giriş bildirgesini düzenlemekle yükümlü olan idare tarafından,

(4) Kanunun 5 inci maddesi gereği bazı sigorta kollarına tabi tutulardan:

a) Ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutukluların sigortalılığı çalışmalarının sona erdiği veya işlerine son verildikleri tarihten itibaren sona erer ve bu tarih, Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumunca,

b) **(Değişik:RG-5/12/2017-30261)** Kanunun 5 inci maddesinin (b) bendine tabi olanların sigortalılığı mesleki ve teknik eğitimin, mesleki ve teknik ortaöğretim sırasında tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitiminin, stajın veya bursun bittiği tarihten itibaren sona erer ve bu tarih Milli Eğitim Bakanlığı, öğrencilerin eğitim gördükleri okullar, yüksek öğretim kurumları, kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projelerde görevli bursiyerler için projenin yürütüldüğü kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör kuruluşları ve üniversitelerce,

c) Harp malûlleri ile 3713 veya 2330 sayılı kanunlara göre vazife malûllüğü aylığı bağlanmış olanlardan Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında sigortalı olanların sigortalılıkları, sigortalı çalışmalarının sona erdiği tarihten itibaren sona erer ve bu tarih, işverenlerince,

ç) Harp malûlleri ile 3713 veya 2330 sayılı kanunlara göre vazife malûllüğü aylığı bağlanmış olanlardan Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamında çalışanlardan uzun vadeli sigorta kollarına tabi olup bu sigorta kollarından çıkmak isteyenler hakkında isteklerine dair yazılı taleplerini takip eden ayın başından itibaren sadece iş kazası ve meslek hastalığı sigortası hükümleri uygulanmaya devam edilir ve bu tarih, işverenlerince, on gün içinde Kuruma **(Ek ibare:RG-25/8/2016-29812)**⁽¹⁷⁾ e-sigorta yoluyla bildirilir. **(Ek cümleler:RG-5/12/2017-30261)** Ayrıca Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılar için aylık prim ve hizmet belgesi verilmemesi veya tutukluluk ve gözaltı hali, yol izni ve diğer ücretsiz izinler, devamsızlık, puantaj, kısmi istihdam, yarım çalışma, fesih, tarihinde çalışmama ve diğer nedenlerle aylık prim ve hizmet belgesinde gün ve kazanç bildiriminde bulunulmaması halinde en son primin ilişkin olduğu tarih itibarıyla sigortalılığı durdurulur. Ancak ilgili kanununda belirtilen ücretsiz izin halinde ise iznin sona erdiği tarih itibarıyla sigortalılığı durdurulur.

(5) 4447 sayılı Kanun gereğince işsizlik ödeneği ve ilgili kanunları gereğince kısa çalışma ödeneğinden yararlandırılan kişiler için genel sağlık sigortası prim bilgileri, ödenek başlama ve bitiş tarihleri Türkiye İş Kurumu ile Kurum arasında oluşturulacak veri transferi yoluyla gerçekleştirilir.

(6) Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (I) bendi kapsamında olanlardan, çalışmakta iken bulunduğu ülkenin sosyal güvenlik kurumu ile irtibatlandırılanların, uluslararası sosyal güvenlik sözleşmeleri çerçevesinde, seçimini bu yönde kullananlar için sigortalandıkları tarihten itibaren; Kanunun 8 inci maddesi birinci fıkrasının (c) bendine göre kamu idarelerinin yurtdışı görevinde çalışanlar, görevlerinden ayrıldıkları tarihten itibaren, işverenlerince üç ay içinde Kuruma bildirilir.

(7) Hastalık ve analık hükümlerinin uygulanmasında sigortalılık niteliği;

a) İlgili kanunlar gereği sigortalının ücretsiz izinli olması, greve iştirak etmesi veya işverenin lokavt ilan etmesi hâlinde, bu hâllerin sona ermesini,

b) Diğer hâllerde ise birinci fıkrada belirtilen tarihleri, takip eden onuncu günden başlanarak yitirilmiş sayılır. Sigortalılığın sona ermesine ilişkin bildirimlerde bu husus göz önünde bulundurulur.

(8) Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında olanların, meslek kuruluşlarına ya da vergi dairelerine olan yükümlülüklerini yerine getirmemiş olmaları, sigortalılığın sona ermesine ilişkin belge ya da bilginin verilmesine engel teşkil etmez.

(9) **(Ek:RG-16/6/2011-27966)**⁽⁴⁾ Sigortalının Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan sigortalılık statüleri ile (c) bendinde yer alan sigortalılık statüsüne aynı anda tabi olacak şekilde Kanun kapsamına girmesi halinde öncelikle (c) bendi kapsamında, (a) ve (b) bentlerinde yer alan sigortalılık statülerine tabi olacak şekilde Kanun kapsamına girmesi halinde ise (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır.

(10) **(Ek:RG-16/6/2011-27966)**⁽⁴⁾ Sigortalılık hallerinin çakışması nedeniyle Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılığı esas alınanlar, yazılı talepte bulunmak ve Kanunun 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas kazanç alt sınırı ve üst sınırına ilişkin hükümler saklı olmak kaydıyla, esas alınmayan (b) bendi kapsamındaki sigortalılığından dolayı talep tarihinden itibaren prim ödeyebilirler. Bu fıkra hükümlerine göre ödeme talebinde bulunduğu halde ait olduğu ayı izleyen ayın sonuna kadar (b) bendi statüsünde primlerini ödemeyenlerin ödeme hakkı düşer. Bu şekilde ödenen primler; iş kazası ve meslek hastalığı sigortasından sağlanan haklar yönünden, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalılık statüsünde, kısa vadeli sigorta kollarından sağlanan diğer yardımlar ile uzun vadeli sigorta kollarından sağlanan yardımlar yönünden ise 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalılık statüsünde değerlendirilir.

(11) **(Ek:RG-16/6/2011-27966)**⁽⁴⁾ Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi ile aynı maddenin birinci fıkrasının (b) bendindeki diğer sigortalılık statülerine aynı anda tabi olacak şekilde çalışılması durumunda, (b) bendinin (4) numaralı alt bendi dışındaki diğer

sigortalılık durumu dikkate alınır. **(Ek cümle:RG-5/12/2017-30261)** Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendindeki muhtar sigortalılığı ile aynı maddenin (b) bendindeki diğer sigortalılık statülerine aynı anda tabi olacak şekilde çalışılması durumunda, muhtar sigortalılığı dikkate alınır.

(12) **(Ek:RG-16/6/2011-27966)**⁽⁴⁾ Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sayılanlar, kendilerine ait veya ortak oldukları işyerlerinden dolayı, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olamayacaklarından bu durumda olanlar hakkında dokuzuncu ve onuncu fıkralarda yer alan hükümler uygulanmaz.

(13) **(Ek:RG-5/12/2017-30261)** Kanunun ek 15 inci maddesi kapsamındaki güvenlik korucularının görevlerinin sona erdiği tarihten itibaren bir ay içinde e-sigorta yoluyla bildirilir.